

Aişə NƏBİ

Masanın üstündəki soyulub doğranmış meyvələr elə bil adamın üzünə baxıb soyuq-soyuq nəsə deyirdi. Yuxarıdan süzülən çilçıraq işığı da onu bir başqa cür parıldadırdı. Yox, meyvələrin hamısı deyil, təkcə qabıqlı meyvələr parıldayırdı, soyulub doğranmışlar isə yeyilməyi gözləyərək, sanki qaralmağa başlamışdılar. Sanki yox, elə doğrudan da, qaralmağa başlamışdılar. Ancaq süfrədə oturanlardan heç biri meyvə qabına əl uzatmırdı. Hamı bir-birinin üzünə baxıb özünü tox göstərirdi. Əslində, bunların hər biri tək olsaydı, indi bu meyvəni bəlkə də heç soymamış elə dişinə çəkib yeyəcəkdi...

Meyvə qabda durduqca bir tərəfdən mən durub uzun-uzadı baxıram, o biri tərəfdən də digər oturanlar. Söhbət gəlib siyasətdən düşür, burda hərə öz fikrini yürütmək üçün səsinə bir az da qaldırır. Hamı danışır, heç kim o birinin fikrini qəbul etmir, hərə öz dediyinin üstündə durur, müdrik şəkildə yeni fikirlər yaradır.

Bu qarmaqarışıqlıqda söhbətin səmtinin itdiyini, artıq hərənin öz yanındakı adamla sakitcə ordan-burdan danışmağa başladığını görürəm. Süfrəyə baxıram, süfrədə hələ də meyvə qabı elə olduğu kimi durur, hələ də yuxarıdan düşən işıq qabıqların üstünə düşüb onları olduqlarından daha parlaq göstərir. Almaların parlaqlığı ilə süfrə başındakıların səsi bir-birinə qarışıb işığın dalğaları altında qol-boyun rəqs edirlər.

Bir-bir hamının üzünə baxıram, çilçıraqın işığı meyvələr kimi adamların da üzündə əks edərək onları da olduqlarından daha aydın göstərir.

Söhbətin ən gur yerində başımı qaldırıb ortalığa baxıram, masanın üstündə yüngül bir duman asılıb. Bu duman adamlar danışanda sıxlaşır, genəlir, tündləşir və tərpənir, söhbət səngiyib ara sakitləşəndə duman yığılıb yumağa dönür, eləcə asılıb havada durur.

Qaralmağa başlayan alma dilimi üzümə baxıb yazıq-yazıq, "axı mən yeyilmədim" deyirmiş kimi, qabın üstündəki gül şəklinə sığır. Digər dilim başını ona söykəyib özünə simsar tapır. O biri dilim qurumuş üst tərəfi ilə həsrətlə bir əl gözləyir. Dilimlər hərəsi bir tərəfə üz tutsa da hamısının gözü adamların əlində, danışanların üzündə idi. Ağızdan çıxan hər söz havada bir trayektoriya çəkərək öz tutumu və ağırlığı qədər yol gedərək ya elə orada-cə dumanə qarışıb yox olurdu, ya gözəl bir işığın içində, ıldırım kimi çaxaraq bir anda yüksəklərə ucalaraq göyün qatlarında bilinməzliyə qarışırdı. Bəzi sözlər də ağır bir daş kimi düşüb masanın üstündəki yemək və kağız qırıntılarının içində itərək süpürülüb atılmağını gözləyirdi. Yox, o sözlərdən pəncərədəki dibçək güllərinə qonan da olurdu. Onlar insan kimi bir ömür yaşayıb bir müddətdən sonra öləcək sözlər idi. Onlar insanların yaddaşında bir azca qalacaq deyə bu gül yarpaqlarında özlərinə yurd tuturlar. Arada alma dilimlərinə qonan sözlər də

oldu. Alma diliminə sözdən çox nəfəslər qondu. Hər kəs bir-birinin üzünə baxaraq fikrindən alma yeməyi keçirsə də, heç kim əlini birinci uzatmadı. Almalar eləcə doğraqlı qaldı.

Bir azdan hamı durub getdi, boşalan otaqda soyuyub seyrələn havada qaldı boş süfrə və süfrənin boşluğunda daha da dolu görünən meyvə qabı. Qalxıb süfrəyə yaxınlaşdım, masaya bir balaca əl gəzdirdim, qayıdıb yerimdə oturdum. Oturdugum yerdən baxanda pəncərənin qabağındakı dibçək güllərinin fonunda boş süfrədə dolu meyvə qabı uzaqdan görünən dağ kimi qaralırdı. Qış olduğundan milçək də yoxdu ki, uçub-uçub üstünə qona biz də heç olmasa çibinləri qovmaq üçün əl uzadanda yadımıza düşsə bu meyvə qabının dolu olduğu.

Yox, amma yadıma daha xoşbəxt günlər düşür, mənə istilik gətirən o xoş uşaqlıq vaxtında biz bir almanı əvvəl altı yerə bölürdük, eyni almadan hamımız yeyirdik, sonra ikinci almanı soyub doğrayır, yenə altı yerə bölürdük. Onda elə bilirdim ki, bir alma evdə olan adamların hamısına bölünməlidir. Sonra babam öldü. Onda ax-

Alma

H e k a y ə

şamlar alma yeyəndə artıq almaları beş yerə bölürdük. Sonra nənəm öldü, alma dördə bölündü. Sonra biz böyüdük. Artıq almaları bölmədən yedik, hərə özünə bir alma götürüb ya soydu, ya da soymadı yedi, hərə öz almasını tək yedi. Almalar təkləndi. Bundan sonra biz də yavaş-yavaş təklənib dağıldıq. Almalar tək yeyildikcə biz təkləndik. Təkləkdə iri-iri almalar yedik, böyüdük, tək tək böyüdük. Artıq bir daha evimiz əvvəlki kimi isti, mehriban olmadı. Almalar bütöv yeyildikcə evin istisini, ürəyimizin hənirini yeyirdik, evin genişliyini, həmdərdliyini udurduq.

Almalar bir gün çoxaldı, yeşiklə, kisəylə, maşınla almamız oldu, ancaq o bir süfrə başında atamın ahəstə-ahəstə soyub dilimləyib bıçağın ucundan bizə uzatdığı almanın bərəkəti geri qayıtmadı.

Hər almanın bir başqa dadı olur, almanın üstü cod olanda onun içi daha şirin olur. Sarı, üstü nöqtəli almalar isə lap şirin, göylü sarı alma keçə kimi, göyə çalan qırmızı alma kəpəkli, qırmızı turşməzə, eh saymaqla qurtaran deyil, rəng də çox, dad da çox. Ancaq bizim aynabəndin başındakı bir üzü ağ, bir üzü qırmızı mənim beş yaşım olanda quruyub maral buynuzu kimi qalan o xırdaca almanın dadını hələ tapa bilməmişəm. Nənəmin, biri bir ətir şüşəsi kimi qoxu saçan ranet almasının qoxusu isə birdəfəlik qeybə çəkilib.

Süfrədəki alma qabını əlimə alıb yənidən yerinə qoyaraq sanki gəlin bunları yeyək, hayıfdir, sabaha qalmasın deyərək onları təzələyirəm. Hamı dönüb mənə baxır və eyni laqeydləklə də hərə başını aşağı salıb öz ələminə dalır. Alma qabını yənidən yerinə qoyaraq bir az qabağa çəkdim ki, oturanların əli çatsın, artıq qonaq yoxdur ki, hərə istədiyi yerdə istədiyi kimi oturub eyni yerə baxır. Eyni yer də televizordur. Televizorda sevsək də, sevməsək də, nə veriliş olsa baxırıq. Televizorun səsi olmasa, evdə heç kim yoxmuş kimi darıxırıq. Əslində, televizor bizə hiyən olur, baxmağımız sevdiiyimizdən, ya da lazım olduğundan deyil. Sadəcə, bir qulaq həya-

nıdır, səs olsun deyə baxırıq.

Bir dilim göy alma götürüb ağzıma aldım. Dışım qamaşsa da, damağımın da köməyi ilə birtəhər çeynəyib ala-yarımcıq uddum. Alma boğazımı yara-yara getdi. Mədəmə çatan kimi mədəm bir signal verdi. Fikir vermədim. Əlimdə oxuduğum kitabdakı uzun bir cümlə beynimi məşğul etdiyindən özümə fikir vermirdim. Bir dilim də aldım, üçüncü dilimdə alma ilə bərabər ağzıma yad bir cism getdiyini hiss etdim. O, uzun cümləni yarımcıq qoyub öz "cümləmə" döndüm. Yarısını dişlədiyim alma diliminin əlimdə qalanına baxdım, əvvəl heç nə görmədim, sonra almanın üstündə bayaq masanın üstündə dolanan dumandan bir parça olduğunu gördüm. Almanın üstünə onu yeyə bilməyən, ancaq danışa -danışa almaya baxan, ürəyində onu yemək istəyən qonağın nəfəsi çöküb qalmışdı. Bunu düşündüyüm anda özüm-dən asılı olmayaraq dilimin ikinci yarısını da ağzıma aldım. Mən heç nə anlamadan, hiss etmədən artıq onu yeyib udmuşdum. Udduqdan sonra fərq etdim ki, mən təkcə alma deyil də onun üstündəki nəfəsi də udmuşam. Birdən ürəyim bulandı. Mən yad adamın nəfəsini, bəlkə də qoxan, bəlkə kiflənmiş nəfəsini udmuşdum. İçimdə, boğazımın altında yad bir şey dolaşmış kimi oldu. Əlimi boğazıma, sinəmə, mədəmə çəkdim. Yox, əlim heç nə hiss etmir, bu nədirsə içəridədir.

İçəridə udduğum hava nəfəsə çevriləndə başqa bir düstura düşmüş, mənim koordinatlarıma uyğun olmayan bir fiqur çizmiş, ya da formula qurmuşdu. Axır ki, bu nəfəsin kodu mənim ciyərlərimə -qəsrimin qapısına düşmür. Mənim dilimi bil-mir, mənim havamı oynamırdı. Nənəm "ürəyin bulananda bir dilim pendir al ağzına" - deyirdi, anam ürəyim bulandığını fərq edib, bir qismət çörək al ürəyini bas-sın dedi. Bir qismət çörəyin üstünə bir dişdəm pendir qoy ürəyinin bulanmasını kəssin dedilər. Bunları soyuq-zad olanda edərlər, mənim ürəyim diksindiymdən bulanır, bunun dərmanı nədir. Bir dəfə həkimdən diksinnmənin dərmanını soruşdum, bunun dərmanı yoxdur - dedi.

Artıq yad hava nəfəs olub, onu geri qaytarsam da, gecdir. Artıq o gedib bu içəridəki nəfəs dəryasının ən uzun dalğasını, o uzaqları görüb gəlib, xeyri yoxdur, o orada alacağını alıb, verəcəyini verib, indi də sənin nəfəsin donunda çıxıb kosmosun sərgərdan bir avarası olacaq. Sabah məhşər günündə də sənin nəfəsin kimi həsr olunub səndən aldıqlarını baha satacaq. Sən heç nə deyə bilməyəcəksən, deyə bilməyəcəksən ki, o mənim nəfəsim deyil, o almanın üstündə oğurlanaraq mənim nəfəsimə qarışmış başqa bir nəfəsdir.

O tərəfdən əlini uzadıb gülümsəyərək bir dilim alma götürüb, sanki əlindən alan varmış kimi, görüm necə almadır, deyərək bütövcə ağzına atan nişanlım da üzümə baxıb sonra yenə alma qabına boylan-dı. Mən almaları acıqla ona tərəf itələdim, bu almaların tez qurtarmağını istəyirdim, ancaq onun mənə bu cür baxmasına da acıgım tuturdu. Səbəbini bilməsəm də, acıgım tuturdu. O isə elə zənn edirdi ki, almaları çox yeməsin deyə mənim acıgım tutur. Ancaq yox. O mənə belə baxmamalı idi, baxmalıydı, ancaq belə deyil. Almay-la mənim aramda gözləri gedib-gəlir və bic-bic güldüdü. Bəs hamı onun qısqanclığı, ayrı vaxt heç səbəb olmadan nəsə uydurub qısqanclıq tutmaları keçirən adam bu dəfə əsl səbəb varkən daş kimi baxırdı. Bir-bir ağzına atdığı almaların üstündəki nəfəsləri fərq etmədən yeyirdi.